

Het Infopunt Passend onderwijs wil iedereen die zich bezig houdt met Passend onderwijs periodiek informeren over actuele zaken die spelen bij de vormgeving van Passend onderwijs en actualiteiten uit de media. Dit gebeurt via deze nieuwsbrief, die actief wordt verspreid onder iedereen die via de website op de nieuwsbrief is geabonneerd. Daarnaast wordt de nieuwsbrief geplaatst op de website www.passendonderwijs.nl. U kunt de redactie van de nieuwsbrief wijzen op relevante ontwikkelingen en publicatie door te mailen naar Cor Hoffmans (cor@passendonderwijs.nl).

Algemeen overleg Passend onderwijs 29 juni 2011

Daags voor de 'barbecue', het traditionele begin van het zomerreces voor de Tweede Kamer, werd het algemeen overleg over het beleidstraject Passend onderwijs gevoerd. De basis voor de uitvoerige bespreking werd gevormd door de voortgangsrapportage ('dé brief') en de rapportage van de ruim 160 regiogesprekken die door OCW zijn gevoerd in de maanden april en mei jl. (zie voor deze stukken de website).

Inbreng fracties

Op grond van enkele soms 'grote' woorden die werden gebezigd tijdens het overleg zou de indruk kunnen ontstaan dat er uiterst scherp werd gedebatteerd over de voortgang van het proces Passend onderwijs. Echter, dit was niet het geval, de meeste fracties toonden zich op basis van de rapportage en de beantwoording van de vragen daarop door de minister tevreden. Alleen bleef de SP

consistent in de afwijzing van het hele proces en sprak net als tijdens het vorige AO over "Passend onderwijs past niet".

Enkele onderwerpen die naar voren werden gebracht, betroffen de positie van ouders en het al dan niet inrichten van een geschillencommissie voor situaties waarin verschil van mening ontstaat tussen ouders en scholen bij de vormgeving van de zorgplicht. Ook de relatie tussen scholen en swv-en Passend onderwijs werd veelvuldig naar voren gebracht, o.a. ten aanzien van de samenstellingseisen, het voorkomen van bureaucratie, de mogelijkheden tot het garanderen van een continuüm aan zorg e.d..

Eveneens toonden verschillende kamerleden zich teleurgesteld over het tempo waarin het Referentiekader Passend onderwijs wordt opgeleverd. Enkele sprekers vroegen zich af of er niet een wettelijke basis onder dit Referentiekader moet worden gelegd. Door veel fracties werd gevraagd waarom de minister in de voortgangsrapportage niet is ingegaan op de adviezen van de ECPO, met name de constatering dat de combinatie van een forse bezuiniging met een grote stelselherziening een ongelukkige is en de aanbeveling om meer tijd te nemen in de vorm van een 'interimwet'. Door verschillende sprekers werd de minister gevraagd de inzet van de professionaliseringsmiddelen specifiek in te zetten op het thema Passend onderwijs. Bijna Kamerbreed werd de minister gevraagd of zij bereid was nog vóór de invoering van de wetgeving Passend onderwijs een uitvoeringstoets te laten uitvoeren waaruit

duidelijk moet worden of het onderwijsveld gereed is voor die invoering (vgl. de aanbevelingen Commissie Dijsselbloem).

Ook was er vrij breed waardering voor het besluit tot uitstel en temporisering van de bezuinigingen, de (voorlopige) handhaving van de zgn. 'expertisebekostiging' voor een aantal speciale scholen met een bijzondere doelgroep (o.a. de epilepsiescholen) en het feit dat OCW in een betrekkelijk korte tijd een zeer intensieve overlegronde met de besturen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs had uitgevoerd.

Beantwoording Minister

De minister gaf bij de beantwoording aan dat het aangepaste wetsvoorstel (waarvan de tekst niet openbaar is) op 1 juli in de Ministerraad aan de orde komt en vervolgens zal worden doorgestuurd naar de Raad van State. Daarom wilde zij niet te zeer vooruitlopen en ingaan op de vragen die de ECPO-adviezen betroffen. In het najaar (wellicht eind september) zal het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer worden gestuurd, inclusief de verwerking van de ECPO-adviezen. Eén tipje van de sluier werd al wel opgelicht: de minister voelt er niet voor de wetgeving Passend onderwijs het karakter van een interimwet te geven. Met het wetsvoorstel zal ook het Referentiekader worden meegestuurd.

De minister zag, net als een groot deel van de Kamer, het risico van bureaucratie door het ontstaan van grote swv-en. Door middel van implementatie-ondersteuning, vormen van benchmarking en het toezicht door de inspectie wil zij dit zo veel mogelijk voorkomen. Echter, uiteindelijk ziet zij het als de verantwoordelijkheid van de scholen en swv-en zelf om de bureaucratie te beperken. Zij gaf aan dat het huidige overzicht van de voorlopig ingedeelde swv-en al een redelijk goed beeld geeft en dat de komende maanden in overleg met de PO- en VO-Raad nog gekeken wordt naar een beperkt aantal 'rafelranden'. Ook wees de

minister nog eens op de mogelijkheid dat de grote swv-en er zelf voor kunnen kiezen met zgn. 'kamers' te gaan werken. Hierdoor kan worden aangesloten bij goed functionerende swv-en. Zij blijft kiezen voor het beleggen van de zorgmiddelen bij de swv-en en niet bij de individuele schoolbesturen, omdat een aantal (grote) besturen dat wel zou kunnen waarmaken, maar een groot aantal kleine(re) en éénpitters niet. Zij gaf aan dat het onwaarschijnlijk is dat er, naast het al aangekondigde landelijke swv PO en VO voor het Reformatorisch Onderwijs, uitbreiding komt van de mogelijkheid tot het vormen van landelijke swv-en naar richting.

De minister benadrukte nog eens dat zij het besluit tot uitstel en temporisering van de bezuinigingen met name had genomen naar aanleiding van de gesprekken die in het land zijn gevoerd. Hoewel er geen sprake is van afstel en ontslagen waarschijnlijk niet voorkomen zullen kunnen worden, is er hierdoor in meer tijd om o.a. een goede oplossing te zoeken voor AB'ers waardoor ook een deel van de expertise behouden kan blijven voor de swv-en.

Uitstel voor de expertisebekostiging is vooral gebaseerd op het feit dat weliswaar onvoldoende duidelijk is op welke wijze deze middelen tot nu toe zijn besteed, maar dat abrupte beëindiging daarvan een aantal speciale scholen, o.a. door cumulatie van effecten, zeer in de problemen zou brengen. De minister zegde toe al per december 2012 met de uitkomsten van nader onderzoek naar de inzet van expertisemiddelen te komen waarbij de insteek vooraf niet is daar een (nieuwe) bezuinigingsslag in te willen maken. Een motie van Dijsselbloem over de expertise van het landelijk netwerk van epilepsiescholen en de AB van deze scholen ziet zij tegemoet.

De minister beaamde dat een deel van de professionaliseringsmiddelen (van 100 olopend naar 150 miljoen) specifiek zullen worden ingezet ter ondersteuning van Passend onderwijs. Met de onderwijs-'raden'/sociale partners overlegt zij

daarover o.a. in het kader van de 'prestatiebox' en in het najaar zal zij de Kamer daarover verder informeren.

De resultaten van het Referentiekader zullen in het najaar tegelijk met het wetsvoorstel beschikbaar komen. Daarbij blijft gelden dat de status van het kader geen wettelijke zal zijn, maar wel een flink aantal suggesties, ideeën en handreikingen zal bieden die door het veld gebruikt kunnen worden.

Naar de kennis van de minister is er nu geen sprake van een veel forsere groei van het aantal indicaties voor zware zorg dan in andere jaren in deze fase van het schooljaar. Aangezien het aantal Rugzakken en leerlingen in het (V)SO op 1 oktober 2011 zal gaan gelden als basis voor de toekomstige bekostiging, voorziet zij geen grote toename. Immers, swv-en worden verantwoordelijk voor de kosten van de groei.

De minister beaamde de noodzaak aandacht te schenken aan de betrokkenheid van personeel en ouders bij de vormgeving van Passend onderwijs, onder andere door middel van de medezeggenschap. Daarbij acht zij het van belang ook naar de medezeggenschap te kijken in de periode tussen nu en 2013, niet alleen op schoolniveau (bijv. instemming op zorgprofiel) maar ook op swv-niveau. Er zal sprake moeten zijn van 'check-and-balances' waar het gaat om vormgeving zorgplicht en redelijkheid van eisen van ouders. Om op een goede wijze te kunnen beoordelen of in het wetsvoorstel in zijn totaliteit voldoende rekening wordt gehouden met de positionering van leerkrachten en ouders (liever voorkòmen van juridificering door bijv. intensievere inzet van consultants), verwees de minister naar de publicatie van het wetsvoorstel in het najaar. Tevens gaf zij aan nog overleg te hebben (zowel ambtelijk als bestuurlijk) met de ouderorganisaties.

Enkele fracties wezen op het belang van het infopunt Passend onderwijs of vroegen naar

de stand van zaken van de optimalisering daarvan. De minister antwoordde dat er momenteel in overleg met de sector-, vak- en ouderorganisaties volop aan wordt gewerkt en dat in september de verbeteringen zichtbaar zullen zijn.

Ondanks herhaald aandringen ging de minister niet mee in het verzoek te komen tot een uitvoeringstoets nog vóórdát de nieuwe wetgeving in zal gaan. Wel zegde zij toe in december 2012 met een tussenevaluatie/'voortgangsrapportage+' te komen. Op basis daarvan kan worden gezien welke onderdelen eventueel aanpassing behoeven.

De voorzitter van de VKC vatte aan het eind van het overleg (10.15-15.00 uur) de toezeggingen nog eens kort samen:

- in het najaar zijn het wetsvoorstel, verwerking ECPO-advies en het Referentiekader beschikbaar
- vóór het Kerstreces 2012: tussentijdse evaluatie (incl. onderzoek expertisemiddelen)
- Tweede Kamer wordt in december 2011 geïnformeerd over uitkomsten overleg 'prestatiebox'/aanwending van het professionaliseringsbudget

Voortgezet Algemeen Overleg

Vervolgens is op donderdag (11.30 uur) een voortgezet algemeen overleg gehouden. In dit overleg zijn 13 moties ingediend. Hierbij een korte typering van de moties:

- 1 het referentiekader opnemen in de wet. De minister vindt het van belang dat de scholen zelf hun beleid kunnen vormgeven en vindt het opnemen in de wet te dwingend.
- 2 instemming van ouders bij plaatsingsadvies op een andere school. De minister acht het van belang dat een onderwijsarrangement in goed overleg tot stand komt en dat daarbij het oordeel van de school doorslaggevend is.
- 3 onderzoek naar criteria voor expertisebekostiging. Deze motie van de heer Elias c.s. zal worden uitgevoerd.

4 vaststellen van het niveau van basiszorg. Deze motie Smits werd ontraden omdat de regering het vaststellen van de basiszorg wil laten bij het bestuur van het swv.

5 tussenevaluatie. De minster zal deze motie uitvoeren: voor het kerstreces van 2012 komt er een voortgangsrapportage.

6 ook kleinere swv-en met een dekkend aanbod moeten mogelijk zijn. De minster verwees naar de bijlage bij de brief van 17 juni, gaf nogmaals aan dat er door PO-Raad en VO-raad aan de 'rafelranden' wordt gewerkt en ontraadde de motie.

7 en 8 geschilprocedure voor ouders en de huidige procedures handhaven. De regering is van opvatting dat er al voldoende waarborgen zijn, maar vindt ook dat er vooral preventief moet worden gewerkt. Zij zal dan ook meer mogelijkheden voor de onderwijsconsulenten creëren. De heer v.d. Ham houdt beide moties aan.

9 handhaven van de AB voor de beide epilepsiescholen. Deze motie wordt overgenomen.

10 de professionaliseringsmiddelen prioriteren voor omgaan met verschillen. De motie wordt overgenomen met als toevoeging dat het niet om dé prioriteit gaat.

11 het bevorderen van de medezeggenschap op het niveau van het swv. De motie wordt overgenomen.

12 een uitvoeringstoets à la Dijsselbloem voor de zomer van 2012. Aangezien een dergelijk toets ook betekent dat er een "go or no go" moment aan vastzit en de minister van opvatting is dat de evaluatie van december 2012 een betere procedure is, heeft ze de motie ontraden. De heer Dijsselbloem houdt de motie aan.

13 tot slot wilde mw. Ferrier dat de regering met voorstellen komt om de positie van ouders in het nieuwe stelsel te waarborgen. Aangezien de minister in deze motie eigen ruimte houdt voor de uitvoering ervan is deze motie door haar overgenomen.

Enkele data:

na de zomervakantie wordt bekend hoe de ondersteuning bij de invoering is georganiseerd en is het infopunt Passend onderwijs geoptimaliseerd.

- najaar 2011: publicatie wetsvoorstel (na verwerking Raad van State, ECPO-e.a. adviezen) + Referentiekader
- 1-10-2011: teldatum die het overgangsbudget voor de swv-en bepaalt (het (V)SO blijft gewoon rechtstreeks bekostigd voor het aantal ingeschreven leerlingen)
- november 2011: De samenstelling van de swv-en is bekend.
- december 2011: informatie over uitkomsten overleg met sociale partners over prestatiebox
- 1-8-2012: ingang wetgeving Passend onderwijs
- 1-8-2012: Algemene Maatregel van Bestuur: samenstelling swv-en Passend onderwijs
- 1-11-2012: bestuurlijke vormgeving swv-en afgerond (ieder swv bezit rechtspersoonlijkheid)
- voor het kerstreces 2012 verschijnt een uitgebreide voortgangsrapportage
- 1-3-2013: inzending zorgplan door de swv-en naar de inspectie
- 1-8-2013: start functioneren swv-en (middelen LGF van de reguliere scholen gaan naar het swv)

Infopunt Passend onderwijs

Voor de coördinatie van activiteiten Passend onderwijs is een informatiepunt Passend onderwijs ingericht (infopunt).

Het informatiepunt wordt bemenst door:

- Henk Keesenberg, henk@passendonderwijs.nl of 0651926723
- Cor Hoffmans, cor@passendonderwijs.nl of 0651282169,
- Kees Kuijs, kees@passendonderwijs.nl of 06 20535196,
- Bé Keizer, be@passendonderwijs.nl of 0622939674.